

● करपा -

करपा हा रोग लवकर येणारा व उशिरा येणारा अशा दोन प्रकारचा असतो. यामध्ये पानांवर पिवळसर डाग पडून नंतर गोल काळे तपकिरी ठिपके दिसू लागतात. नंतर पाने वाळतात. यासाठी मॅन्कोझेब २५ ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराईड २५ ग्रॅम किंवा प्रोपिनेब १५ ग्रॅम प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून दोन ते तीन फवारण्या आलटून-पालटून कराव्यात.

● विषाणूजन्य रोग -

विषाणू रोगांमध्ये अनेक वेगवेगळे रोग आहेत. परंतू टोमॅटो या पिकावर प्रामुख्याने करपा (स्पोर्टेड विल्ट व्हायरस) व पर्ण गुच्छ (लिफकलर व्हायरस) हे प्रमुख विषाणू रोग आढळतात. या रोगांची लागण अगदी रोपवाटिकेमधून सुरुवातीपासून होण्याची शक्यता असते. हे रोग अनुक्रमे फुलकिडे, पांढरी माशी या किडींमुळे प्रसार पावतात. त्यासाठी या किडींचा सुरुवातीपासूनच बंदोबस्त केल्यास ह्या घातक रोगांचे प्रमाण कमी ठेवता येते. शेतीमध्ये हे रोग आढळल्यास कमी प्रमाणात असतांनाच रोगग्रस्त झाडे उपटून नष्ट करावीत. या किडींच्या बंदोबस्तासाठी डायमथोएट ३० ई.सी. १५ ते २० मि.ली. प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून आठवड्याच्या अंतराने साध्या हातपंपाने फवारण्या कराव्यात. रोपवाटिकेत सांगितल्याप्रमाणे उपाय करावेत.

● **नागअळी** - या किडीच्या अळ्या पानांच्या पापुद्र्यात शिरून मधील हिरवा भाग पोखरून खातात. त्यामुळे पाने पांढरी पडतात व पानांच्या अन्न तयार करण्याच्या प्रक्रियेवर अनिष्ट परिणाम होतो. यासाठी रोपे लागवड करतांना लागण झालेल्या रोपांची किडग्रस्त पाने काढून टाकावीत. लागवडीनंतर नाग अळीचा प्रादुर्भाव दिसू लागताच ४% निंबोळी अर्काची फवारणी करावी.

● **पोखरणारी अळी** - ही अळी प्रथम पाने खाते व नंतर हिरवी किंवा पिकलेली फळे पोखरून आत शिरते व गर खाते. या किडीच्या नियंत्रणासाठी २० मि.ली. क्विनॉलफॉस २५% ईसी किंवा १५ मि.ली. नोव्हेलीरॉन १०% ईसी किंवा क्लोरॅनट्रॅनीलीप्रोल १८.५ % एस.सी. ३ मि.ली. १० लिटर पाण्यात मिसळून ८ ते १० दिवसांच्या अंतराने २-३ फवारण्या कराव्यात. हेलीओथीस न्युक्लिअर पॉलिहेड्रोसीस व्हायरस (एच.ए.एन.पी.व्ही.) विषाणू २०० मि.ली. प्रति २०० लिटर पाण्यातून संध्याकाळचे वेळी फवारवे.

उत्पादन - संकरीत ५५ ते ६० टन / हेक्टरी , सरळ वाण ३० ते ४० टन / हेक्टरी

प्रति : १००० म.फु.कृ.वि./विस्तार प्रकाशन/घडिपत्रिका/क्र.२१९४/२०१८

प्रकाशक

डॉ. किरण कोकाटे

संचालक, विस्तार शिक्षण,
महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी

अर्थ सहाय्य

प्रकल्प संचालक,

आत्मा,
धुळे

सह-संपादक

डॉ. पंडित खर्डे

प्रभारी अधिकारी प्रसारण केंद्र,
म.फु.कृ.वि., राहुरी

संपादक

डॉ. पंकज पाटील

वरिष्ठ शास्त्रज्ञ व प्रमुख
कृषि विज्ञान केंद्र, धुळे

टोमॅटो उत्पादन तंत्रज्ञान

लेखक

श्री. रोहित व्ही. कडू
शास्त्रज्ञ (उद्यानविद्या)
कृषि विज्ञान केंद्र, धुळे

श्रीमती अमृता राऊत
शास्त्रज्ञ (कृपअ)
कृषि विज्ञान केंद्र, धुळे

श्री. जयराम म. गावित
प्रक्षेत्र व्यवस्थापक
कृषि विज्ञान केंद्र, धुळे

प्रति : १००० म.फु.कृ.वि./विस्तार प्रकाशन/घडिपत्रिका/क्र.२१९४/२०१८

महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ

कृषि विज्ञान केंद्र,

कृषि महाविद्यालय, धुळे-४२४००४

दुरध्वनी क्र. (०२५६२)२३०३६२

संकेतस्थळ: <http://www.kvkdhule.org>

E-mail : pckvkdhule@gmail.com

pckvkdhule@rediffmail.com

